

DZIENNIK WILEŃSKI

REDAKCJA I ADMINISTRACJA: ul. Dominikańska 4. Telefon Redakcji i Administracji 448, Drukarni 1244. Adres drukarni: Mostowa 1. Redaktor przyjmuje od g. 2-4 pp. Administracja otwarta od g. 9-5, w niedziele i święta od 12-1 pp. „Dziennik Wileński” wychodzi codziennie, z wyjątkiem poniedziałków i dni poświęconych.

PRENUMERATA miesięcznie 6 zł., z odroczeniem i przesyłką pocztową 6 zł. 80 gr. za granicą 8 zł.
CENA OGŁOSZEŃ: za wiersz milim. przed tekstem 25 gr., w tabelce 40 gr., za tekstem 30 gr. W numerach świątecznych, oraz z prowincji o 25%, zagranicą o 50%, drożej. Za dostarczenie numeru dowodowego 20 gr. Każda nowa podwyżka taryfy obowiązuje, wszystkie już przyjęte ogłoszenia od dnia zmiany cen bez uprzedniego zawiadomienia. Ogłoszenia cyfrowe, tabele, oraz fantazja o 25%, drożej. Konto czekowe w P. K. O. Nr. 80.187.

Ś. P.
Zofja z hr. Czesnowskich
hr. HALKA - LEDOCHOWSKA
SODALISKA
opatrzona Św. Św. Sakramentami, zasnęła w Panu dnia 20 maja 1928 r. Ur na Wołyniu w majątku Honorówka 29 lutego 1850 r.
Ekspozycja z domu żałoby (Jagiellońska 7) do kościoła Ś-go Jakóba odbędzie się w środę dn. 23 maja o godz. 7-ej popołudniu, nabożeństwo żałobne w tymże kościele 24 maja o godz. 9 1/2 rano, poczem nastąpi pogrzeb na cmentarzu Antokolskim.
O tych smutnych obrzędach zawiadamiają krewnych przyjaciel i znajomych pozostali w głębokim żalu
Córka, Zięciowie Wnuki i Wnuczki.

DO FIRMY
G. Pitkowski i M. Jabłoński
ul. Bazylijska 6 (dom Strumilly, naprz. Hal. Miejskiej) Tel. 12-13
NADESZŁE TRANSPORT
SŁONINY I SZMALCU AMERYKAŃSKIEGO
marki „Swift”. Ceny przystępne.
Na prowincję wysyłamy za zaliczoną koleją, po otrzymaniu zadatku.

KARTOFLE, OWIES
posiada na składzie
WILEŃSKI SYNDYKAT ROLNICZY
Wilno ul. Zawalna 9, tel. 323.
Adres teleg. „ROLNICZE” — Pamiętajcie o Macierzy Szkolnej.

Konferencja premiera z wice-premierem.
(Tel. od własnego korespondenta).

WARSZAWA. Premier Piłsudski w sobotę wyjechał wraz z rodziną do Sulejówki a w niedzielę o godz. 7 rano powrócił do Warszawy i odbył z wicepremierem Bartlem w Prezydium Rady Ministrów półtęgodzinną konferencję.

Pogłoski o gen. Sosnkowskim.
(Telefonem od własnego korespondenta).

WARSZAWA. W sferach zbliżonych do Rządu utrzymuje się wersja, że w ciągu najbliższych tygodni gen. Sosnkowski zostanie powołany na jedno z najważniejszych stanowisk w gabinecie. Prawdopodobnie ma zająć stanowisko wicepremiera, lub premiera, podczas gdy premier Piłsudski zatrzymałby dla siebie tylko Generalny Inspektorat sił zbrojnych.

„Wyzwolenie” przeciw Kościółowi.
(Telefonem od własnego korespondenta).

WARSZAWA. Akcja „Wyzwolenia” zmierza coraz bardziej przeciwko Kościółowi. Ostatnio we Włocławku odbył się wiec P. S. L. „Wyzwolenie”, w którym wylesiono szereg rezolucji o charakterze aż nadto tendencyjnym w stosunku do duchowieństwa katolickiego.

Akcja S. U. P.
(Telefonem od własnego korespondenta).

WARSZAWA. W dniach ostatnich Zarząd Stowarzyszenia Urzędników Państwowych rozpoczął starania w kierunku powierzenia sprawy uposażenia urzędników czynnikom sejmowym, wobec tego, że Rząd, pomimo energicznych zabiegów, pozostawił wszelkie starania urzędników bez odpowiedzi.

Przyjazd p. Vondraczka.
(Telefonem od własnego korespondenta).

WARSZAWA. W dniu wczorajszym przybył do Warszawy znany literat czeski p. Franciszek Vondracek, tłumacz i znawca literatury polskiej. Na dworcu p. Vondracek powitał członkowie Związku Zawodowego Literatów i delegacja Towarzystwa polsko-czechosłowackiego.

Naprawa dróg i mostów w woj. wschodnich.
(Telefonem od własnego korespondenta).

WARSZAWA. W dniu wczorajszym wróciła do Warszawy specjalna delegacja, która wyjechała na Kresy Wschodnie z ramienia, dowództwa K.O.P., celem zapoznania się ze stanem dróg i mostów w województwach Wileńskim, Nowogródzkim, Polesskim i Białostockim. Delegacja zbadała cały szereg obiektów i złożyła obszerny sprawozdanie dowództwu K.O.P.

PRACE SEJMOWEJ KOMISJI BUDGETOWEJ.
Głosowanie nad budżetem Ministerstwa Skarbu. — Trzecie czytanie budżetu.

WARSZAWA, 21.V. (Pat.) — W dniu dzisiejszym o godz. 10 tej min. 45 rano rozpoczęła się posiedzenie komisji budżetowej Sejmu, na którym przystąpiono do budżetu M-stwa Skarbu. Wśród ważniejszych wniosków przyjętych przez komisję należy wymienić wnioski posła Wyrzykowskiego o zwiększenie podatku majątkowego o 30.000 zł. i o zwiększenie dochodów z cel o 20.000.000 zł. wnioski posłów Korneckiego i Rybarskiego o zmniejszenie funduszu dyspozycyjnego o 75.000 zł. tj. o połowę, o zmniejszenie wydatków osobowych o 300.000 zł. wydatków na podróże i prześiedlenia o 700.000 zł. wydatków biurowych o 100.000 zł.

Następnie przystąpiono do głosowania nad wnioskami w sprawie monopolów, przy czym wprowadzono szereg zmian do budżetów monopolu solnego, spirytusowego, tytoniowego oraz loterii Państwowej. Tem samym ukoń-

wę w obradach do godz. 4-ej min. 30 po poł.
Na posiedzeniu popołudniowym sejmowa komisja budżetowa przyjęła z szeregiem poprawek 3-ciem czytaniu budżet M-stwa Sprawiedliwości oraz budżet M-stwa Przemysłu i Handlu. Budżet M-stwa Komunikacji przyjęto z 3-ciem czytaniem bez poprawek w dziale administracji.

Rokowania polsko-litewskie w Warszawie.

WARSZAWA, 21.V. (Pat.) W poniedziałek dn. 21 maja o godz. 5-tej po poł. w gmachu Prezydium Rady Ministrów odbyło się pierwsze posiedzenie polsko-litewskiej komisji dla spraw ekonomicznych, komunikacyjnych i tranzytu. Posiedzenie zgali przewodniczący delegacji polskiej p. Szumłakowski, który po przyjęciu przez komisję porządku dziennego, wygłosił następujące przemówienie:

Panie Przewodniczący, Panowie, z prawdziwą przyjemnością witam Pana, Panie Przewodniczący, oraz członków delegacji rządu litewskiego, która przybyła do Warszawy dla rokowań z delegacją rządu polskiego. Na mocy uchwały konferencji królewskiej zbiera się dzisiaj komisja dla spraw ekonomicznych, komunikacyjnych i tranzytu. Zadałem jej jest podjęcie prac nad konkretnymi problemami z dziedziny komunikacyjnej, oraz stosunków ekonomicznych między Polską a Litwą. Zdaję sobie sprawę, że zaczynając się narady komisyjnej, obejmujące tak ważne, a przytem różnorodne sprawy, będą wymagały wyjątkowo wysiłku i dobrej woli obu stron. Zapewniając Panów, że ta dobra wola ożywia delegację polską i mając nadzieję znaleźć ją także po stronie delegacji litewskiej, mam zaszczyt utworzyć posiedzenie komisji dla spraw ekonomicznych, komunikacyjnych i tranzytu.

Na przemówienie to odpowiedział przewodniczący delegacji litewskiej p. dyr. Zaunius w słowach następujących:

Panie Przewodniczący, Panowie, Dziękuję Panu bardzo za uprzejme słowa powitania, które Pan wypowiedział pod adresem delegacji litewskiej. Pozwoli Pan również podziękować przy tej okazji rządowi polskiemu za miłe

Przy budżecie M-stwa W.R.I.O. P. przyjęto poprawkę posła Kalinowskiego o podwojenie sumy przeznaczonej na budowę szkół powszechnych do wysokości 20.000.000 zł. Uchwalono poza tem parę drobniejszych zmian. Na tem obrady zakończone. Następnie posiedzenie jutro.

przyjęcie i ułatwienie, które zechciał wyświadczyć delegacji naszej zarówno w podróży jak i po przybyciu do Warszawy.

Komisja do spraw ekonomicznych, komunikacyjnych i tranzytowych ustanowiona na konferencji królewskiej ma, jak Pan to zaznaczył, trudne zadanie przed sobą ze względu na doniosłość różnorodnych zagadnień jej powierzonych. Jednakże cel jej pracy określony przez rezolucję Rady Ligi Narodów z dn. 10 grudnia r. z. oraz prze wynik prac konferencji w Królewcu, nie wydaje mi się nie do osiągnięcia.

Smiem wyrazić nadzieję, że trzymając się ram zakresionych przez wspomnianą rezolucję oraz będąc ożywiony takim duchem jaki panował na konferencji królewskiej, będziemy mogli jej, jako naszej mandatariuszce przedstawić poważną pracę. Przepojony tem samym pragnieniem doprowadzenia rozpoczętego dzieła do pomyślnego końca, pragnieniem, które Pan tak jasno wyraził, mogę Pana zapewnić, Panie Przewodniczący, że delegacja litewska gotowa jest podjąć wszelkie wysiłki dla zwalczania przeszkód, które się przed nią piętrzą i że dołoży ona wszelkich ku temu starań z tą samą dobrą wolą, jaką Pan wyraził w imieniu delegacji polskiej.

Po tych przemówieniach odczytano projekt regulaminu obrad, który został przez komisję przyjęty. Następnie ustalone zostało, że we wtorek 22 go maja o godz. 11-tej przed południem odbędzie się narada prezydijów komisji, celem przedyskutowania programu prac. Po wyczerpaniu tem samym porządku dziennego, przewodniczący p. radca Szumłakowski zamknął pierwsze posiedzenie komisji.

Woldemaras o rokowaniach polsko-litewskich.

LONDYN, 20.V. (Pat.) P. Woldemaras po przybyciu do Londynu udzielił przedstawicielowi A.J. Reutersa wywiadu, w którym oświadczył, że wizyta ta ma na celu przychylenie się do umocnienia tradycyjnej przyjaźni, łączącej oba kraje. Przechodząc następnie do sprawy rokowań polsko-litewskich p. Woldemaras zaznaczył:

— Polska pragnie osiągnąć porozumienie z Litwą, nie poruszając kwestii Wilna. Sprawa przedłożona Litwinom w szkołach Wileńskich będzie omawiana na najbliższym posiedzeniu Rady Ligi Narodów. Oczywiście

nie może być porozumienia z Polską tak długo, jak długo kwestja Wileńska nie będzie załatwiona. Mówimy obecnie o prowizorycznym modus vivendi, które wprowadzi w życie rezolucja Ligi Nar. Osobiście nie zdaję sobie sprawy z tego, w jaki sposób może być załatwiona sprawa Wileńska. Jest ona bardzo skomplikowana i z konieczności załatwienie jej może nastąpić dopiero po jeneralnym porozumieniu między Litwą a Polską, ale i Rosją, Niemcami i innymi mocarstwami, których interesów gospodarczych ta sprawa dotyczy.

Woldemaras w Londynie.

LONDYN, 21.V. PAT. Woldemaras przyjechał do Londynu przez Chamberlaina. Jutro Chamberlain wydeje na jego cześć śniadanie w salonach Izby Gmin 24 b. m. we czwartek Woldemaras przyjechał do Londynu przez króla Jerzego.

BERLIN, 11.V. PAT. Biuro Wolfa donosi z Londynu, że premier

Woldemaras odbył dziś w gmachu parlamentu angielskiego rozmowę z min. Chamberlainem, w której miały być omówione przez obu ministrów sprawy ogólne w celu pogłębienia tradycyjnej przyjaźni pomiędzy Anglią a Litwą. Jutro min. Chamberlain podejmie będzie obiadem premiera Woldemarasa.

Pobył J.E. ks. kardynała Kakowskiego w Paryżu.

PARYŻ, PAT. — Kardynał Kakowski wraz z biskupem Przezdzielcem obecni byli wczoraj rano w Bazylice Sacré Coeur na Montmartrze na uroczystej mszy, celebrowanej przez kardynała Dubois, który w południe wydał śniadanie na ich cześć. Popołudniu obaj polscy dostojnicy kościelni wzięli udział w niesporach, od-

prawionych w kościele polskim na rue St. Honoré.
PARYŻ, 21.V. (Pat.) W ambasady polskiej odbył się obiad, wydany na cześć kardynała Kakowskiego. Obecni byli między innymi nuncjusz Maglione, kardynał Dubois, marszałek Foch, kilku biskupów francuskich, wyżsi urzędnicy francuskiego ministerstwa

spraw zagranicznych, ambasador Noulens, Przezdzielki i szereg innych wybitnych osobistości. Po obiedzie odbył się raut, na którym obecnych było blisko 1.000 osób.

PARYŻ, 21.V. (Pat.) Prezydent

Straszny wybuch w fabryce gazów trujących w Hamburgu.

BERLIN, 21.V. (Pat.) W składach fabryki chemicznej Scholtzenberga w wolnym porcie Hamburgu wybuchł zbiornik zawierający gaz „phosgen” używany w czasie wojny do wypielniania granatów gazowych. Natychmiast po wybuchu gaz zaczął się szybko rozprzestrzeniać. Skutki katastrofy były straszne. Ludzie znajdujący się w pobliżu padali nieprzytomni na ziemię. Wśród robotników pracujących w składach zapanowała panika. Zaalarmowana straż ogniowa nie mogła opanować sytuacji. Zatelefonoano po maski gazowe i amoniak, aby przeciwdziałać gazowi. Wiatr wiejący w kierunku Wilhelmsburga poniósł za sobą fale gazowe tak, że okolice Wilhelmsburga zostały zatrute. Liczby ofiar zatrucia dotychczas nie można stwierdzić. W ostatniej Biuro Wolfa donosi z Hamburga, że do szpitala dostarczono do

republiki Doumergue wydał śniadanie na cześć bawiącego tu kardynała Kakowskiego. Na śniadaniu obecny był ambasador Chłapowski oraz szereg wybitnych osobistości polskich.

godz. 7 mej rano 32 osoby z których większość jest zatruta niemieliem.

Polcja nakazała ewakuację ulic położonych na wysokości miejsca katastrofy. Jak donosi Biuro Wolffa, załoga Reichswehry w Lauenburgu ma być wezwana na pomoc. W razie dalszego rozszerzenia się trującego gazu ma ona przeprowadzić ewakuację zagrożonych okolic. Dotychczas z pośród zatrutych zmarło 5 osób.

BERLIN, 21.V. (Pat.) „Vorwärts” w depeszy z Hamburga zwraca uwagę, że firma, w której składach nastąpił wybuch „phosgenu”, dawno zwracała uwagę swą tajemniczą działalnością w związku z współpracą między ministerstwem Reichswehry a władzami wojskowymi sowieńców. Firma ta otrzymała koncesję w Rosji na budowę w gub. samarskiej fabryki gazów trujących.

Z procesu inżynierów niemieckich.

MOSKWA, (Pat.) — Agencja Tass. — Trybunał przyjął zaproponowany przez Krylenkę projekt przewodu sądowego, na który zgodził się obrona, a zgodnie z którym Trybunał zajmować się będzie przede wszystkim działalnością oskarżonych w Zagłębiu

Donieckim, następnie charakterystyką ośrodka w Charkowie i sprawą stworzenia podobnego ośrodka w Moskwie. Kwestje stosunków z zagranicą, nie nadające się do ogłoszenia, mają być rozpatrywane na specjalnej rozprawie przy drzwiach zamkniętych.

Benez w Berlinie.

BERLIN, 21.V. (Pat.) Czechosłowacki minister spraw zagranicznych Benez złożył dziś o godz. 5-ej po poł. wizytę sekre-

tarzowi stanu w urzędzie spraw zagranicznych Rzeszy von Schubertowi i odbył z nim dłuższą konferencję.

Król Afganistanu w Angorze.

ANGORA, (Pat.) — Królowa para afgańska przybyła do Angory o godz. 11 m. 30. Na dworcu dostojnych gości powitał prezydent republiki tureckiej, przewodniczący parlamentu, prezes rady ministrów, szef sztabu generalnego i szereg dygnitarzy wojskowych i cywilnych. WARTA honorowa prezentowała broń. Prezydent Ghazi Kemal i Król Amanullah uściskali się, poczem nastąpiła wzajemna prezentacja świt. Po dokonaniu przeglądu wojsk oraz młodzieży szkolnej,

burmistrz miasta wygłosił przemówienie, na które odpowiedział król Amanullah. Następnie orszak udał się do zarezerwowanych dla gości apartamentów. Pierwszym autemobilem jechał król Amanullah z prezydentem Ghazim, drugim — królową z ministrem spraw zagranicznych. Ogromne rzesze zebranej publiczności zgromadziły się do przycięcia. Prezydent Ghazi odpowiedział parę królewską do jej apartamentów, poczem pożegnał gości.

Interwencja japońska w Chinach.

PEKIN, 21.V. (Pat.) W ciągu dnia wczorajszego 14 tu żołnierzy japońskich zajęło dawny gmach poselstwa austriacko-węgierskiego. Przedstawiciel Japonji w Pekinie otrzymał od Czang-Tse-Lina pre-

pozycję aby doprowadził do rozjemstwa między generalami chińskimi. Jeśli Japonja skłonna będzie do załatwienia konfliktu, wówczas Czang Tso Lin gotów jest cofnąć się do Mandżurji.

Echa zamachu na radcę poselstwa sowieckiego.

Wskutek zamachu na radcę handlowego Z. S. R. R. odbędą się dwa oddzielne procesy polityczne. W jednym z nich zasiądzie na ławie oskarżonych sam Georgij Wojciechowski. Obecnie wyszły na jaw liczne szczegóły z życia prywatnego zamachowca. Wojciechowski był już jakoby wmiieszany w defraudację sum

należących do towarzystwa rosyjskich emigrantów, lecz defraudacje te zostały zatuszowane. Oddzielny proces wytoczony zostanie aresztowanemu emigrantom rosyjskim za branie udziału w nielegalnych organizacjach teoretycznych. Oba procesy odbędą się w m. wrześniu r. b. w stołecznym Sądzie Okręgowym.

Z Białorusi Sowieckiej.

Kursy języka polskiego.

Rewolucyjna rada wojenna wydała rozkaz, by wszyscy oficerowie wojsk stacjonowanych na Białorusi sowieckiej bezwzględnie w ciągu 6 miesięcy nauczyli się języka polskiego w słowie i piśmie. W tym celu przy dowództwach dywizji zostaną pootwierane specjalne kursy języka polskiego. Niezależnie od tego kursy te będą obejmowały szereg innych przedmiotów, między innymi naukę o Polsce współczesnej i topografię powiatów, bezpośrednio przytykających do Białorusi sowieckiej. Kurs ich został już zorganizowany dnia 17 b. m. w Mińsku i obejmują oficerów, pracujących w sztabie północno-zachodniego okręgu wojennego. Na kurs ten uczeszcza 78 oficerów. Wykładowcami są profesorem uniwersytetu robotniczego w Mińsku.

Niesubordynacja w garnizonie Bobrujskim.

W dniu 18 b. m. władze G. P. K. zostały zawiadomione o niesu-

bordynacji garnizonu w Bobrujsku. W dniu 15 b. m. żołnierze garnizonu b. brujskiego otrzymali zupełnie spełniały chleb. Delegaci żołnierzy udali się do komendanta garnizonu, który wytłumaczył im, że jest to wina, raczej długiego magazynowania chleba i zostanie wnet usunięte z powodu budowy specjalnej piekarni na miejscu. Tymczasem w dniu 18 o godz. 7 rano kilkudziesięciu żołnierzy z różnych parków garnizonu zachorowało wśród objawów silnego zatrucia. Przeprowadzone śledztwo wykazało, że powodem tego było nieswieże mięso.

Wówczas żołnierze garnizonu zwołali wiec, na którym polecono delegatowi udać się do komendanta garnizonu: żądać od niego w sposób kategoryczny usunięcia latentnego garnizonowego. Gdy komendant garnizonu dał odmowną odpowiedź, żołnierze rozpoczęli wiecować, zamiast udać się na służbę.

Intendent garnizonu został aresztowany przez zbuntowanych i dopiero po przeprowadzeniu rokowań ze zbuntowanymi, wydano go z powrotem. Wyjeżdża on do Mińska.

Po wyborach.

Jak zapowiadaliśmy, w niedzielę odbyły się w Niemczech wybory do Reichstagu zarówno jako też do sejmiku pruskiego. Mimo zapewnienia źródeł urzędowych, że przebieg wyborów był spokojny — stwierdzić należy, że „spokój” ten był bardzo względnym, że roznamietnienie wyborcze doszło do niebawomego napięcia, że agitacja przedwyborcza obfitowała w wypadki krwawe, kończące się nieraz śmiercią.

Inaczej działo się w Niemczech przedwyborczych — gdy zamiast krwi płynęło w obfitości niż zwykle mizerne... piwo; przy kufelku, z właściwą rasie flegma, rozstrząsano zagadnienia polityczne, poczem przeciwnicy we wzajemnej zgodzie udawali się do lokalu wyborczego: jeden głosował za socjalistą, drugi — „national-liberal”, by tak spełniejszy obowiązek obywatelski, znowu w zgodzie wrócić do piwa. Najmniejszych zaburzeń, demonstracji, wypadków pobicia — nie mówiąc już zgola o sztyletowaniu — nie było. Dziś wypadki takie nie są rzadkością, nikt się nimi zbyt nie przejmując... i pod tym względem bardzo dużo zmieniło się w „państwie bojaźni Bożej”.

Czy i w tem należy się dopatrywać wpływu wojny? „Der Krieg verrot” — tak brzmiała lakoniczna odpowiedź jednego z generałów niemieckich, bawiącego podczas wojny w Wilnie, gdy mu przedstawiono okrucieństwa popełnione przez jego żołnierzy: „Wojna rozbawia”. — Dziś skutki tego rozbawienia Niemcy są sobie odczuwają.

Przechodząc do wyników wyborów trzeba stwierdzić znaczny wzrost lewicy, t. j. socjalnych demokratów i komunistów, kosztem przedewszystkiem niemieckich narodowców oraz niemieckiej partii ludowej (stronnictwo Stresemanna).

Rozwój socjalizmu w Niemczech datuje się od przeszło 50 lat. Do pierwszego Reichstagu Rzeszy, po zwycięskiej wojnie niemiecko-francuskiej, wszedł jeden tylko socjalista, przy następnym wyborach liczba przedstawicieli socjalnej demokracji wzrosła bardzo powoli, dosięgnęła jednak przed wojną światową cyfry 60-tu. Pierwsze wybory po wojnie dały socjalistom 131 mandatów, obecnie zdobyli 152. Zauważyć jednak trzeba, iż wzrost socjalizmu w Niemczech nie był stały i równy, przeciwnie, socjalizm przez długie lata trzymał się na jednym poziomie, nawet co-fall się, poczem niespodzianie nastąpił skok naprzód, iście „siedmiomilowy”.

Objaw ten tłumaczy się istotą socjalizmu niemieckiego; właściwie mamy w Niemczech dwie kategorie socjalistów: do pierwszej zaliczyć należy ideowych, przekonanych zwolenników Marksa. Grupa ta jest liczebnie słabsza. Co się tyczy drugiej, bez porównania liczniejszej kategorii, to należą do niej ludzie nie mający pod względem ideowym nic wspólnego z socjalizmem — ludzi niezadowolonych z panujących rządów i porządków, którzy na znak protestu przechodzą pod sztandary socjalizmu, jako stronnictwa, stojącego zasadniczo w opozycji.

Socjalista i zarazem gorący zwolennik Bismarka — zdawało by się, iż są to dwa pojęcia, których w żaden sposób pogodzić nie sposób — a jednak w społeczeństwie niemieckiem bardzo często chodzą one w parze. Kiedy w swoim czasie ces. Wilhelm usunął „żelaznego kanclerza”, wywołało to ogromne wzburzenie w narodzie, jakoż przy najbliższych zaraz wyborach, na znak protestu przeciwko cesarzowi, oddano tyle głosów na socjalistów, iż weszli oni w zdwojonej liczbie do Reichstagu. Późniejsze zatargi opinii niemieckiej z „Kajzerem” za każdym razem przynosiły nowe zdobycze socjalistom.

Dzisiejsze wielkie zwycięstwo socjalistów nie tyle może oznaczać wzrost ideologii socjalistycznej w Niemczech, ile jest wyrazem protestu przeciwko panującym porządkom, a jednocześnie świadczą o ciężkich, wewnętrznych stosunkach, panujących w Niemczech.

Wybory w Niemczech.

Wyniki wyborów do Reichstagu.

BERLIN, 21.V. (Pat). O godz. 1-szej po południu ogłoszone zostały przez Biuro Wolffa tymczasowe urzędowe ogólne wyniki wyborów do Reichstagu. W wynikach tych brakuje tylko obliczenia z jednego obwodu podmiejskiego w okręgu wyborczym miasta Berlina. Ogółem oddano głosów w całym państwie niemieckim 30.392.442 (przy ostatnich wyborach 7 grudnia 1924 r. oddano głosów 30.311.935). Socjalni demokraci otrzymali obecnie 9.111.438 głosów (poprzednio 7.586.261) i zdobyli obecnie 152 mandaty (poprzednio 131).

Nacjonalści niemieccy otrzymali 4.359.586 gl. (poprzednio — 6.209.220) otrzymują obecnie 73 mandaty (poprzednio 111). Centrum otrzymało 3.705.040 gl. (poprzednio 4.118.000) zdobywając 63 mandaty (poprzednio 69).

Bawarska partja ludowa otrzymała 936.404 gl. (poprzednio 1.132.000) otrzymując 16 mandatów (poprzednio 19). Niemiecka partja ludowa (stronnictwo Stresemanna) otrzymała 2.669.549 gl. (poprzednio 3.048.000) — mandatów 44 (poprzednio 51). Demokraci otrzymali 1.492.899 (poprzednio 1.917.000 gl.) — mandatów 25 (poprzednio 32).

Partja gospodarcza otrzymała 1.391.133 (poprzednio 1.268.000) — mandatów 23 (poprzednio 21). Hitlerowcy otrzymali 806.732 gl. (poprzednio 998.000) — mandatów 12 (poprzednio 14). Komunistki otrzymali 3.232.875 gl. (poprzednio 2.711.879) — mandatów 54 (poprzednio 45).

Niemiecka partja chłopska otrzymała 480.615 gl. zdobywając 8 mandatów. Landbund otrzymał 179.441 gl. zdobywając 3 mandaty. Chrześcijańsko-narodowa partja chłopska otrzymała 770.100 — mandatów 10).

Partja „Prawo ludu” otrzymała 2 mandaty. Grupa hanowerska partji gospodarczej — 3 mandaty. Partja saskich rolników — 1 mandat. Pozostałe 13 list państwowych nie otrzymały ani jednego mandatu.

Mniejszości narodowe otrzymały przy wyborach do Reichstagu ogółem 70.000 głosów, jednak wskutek rozstrzelania głosów żadnego mandatu nie uzyskały. Według zestawienia na podstawie powyższych wyników, parlament niemiecki liczyć będzie 489 posłów czyli o 4-ch mniej aniżeli dotychczas.

Przebieg wyborów.

BERLIN (Pat). — Mimo ulewno deszczu i szarugi, udział głosujących był od najwcześniejszych rannych godzin niespodziewanie wielki w niektórych dzielnicach, zwłaszcza na peryferiach miasta w Neukölln i Lichtendorf, oraz w północnej części Berlina udział głosujących dochodził do 90 proc. Wyborcy niezrażeni nieogodą stawali w ogonkach przed lokalami wyborczymi, czekając na swą kolej.

Dzielnice robotnicze były udekorowane sztandarami i transparentami socjalistycznymi i komunistycznymi. Ulicami przejeżdżały samochody, z których rozrzucano ulatki.

Wybory naogół miały przebieg spokojny, jedynie w niektórych miejscach dochodziło do starć między socjalistami i komunistami a nacjonalistami. Cała policja była w pogotowiu alarmowym. Liczne patrole policyjne na samochodach i motocyklach krążyły po mieście.

W godzinach rannych grupka komunistów usiłowała wtargnąć do lokalu filji socjalistycznego „Vorwärtsu”, przyczem policja aresztowała kilku uczestników napadu. W ciągu sobotniego wieczoru i niedzieli policja aresztowała ogółem 140 osób, z których większość, wypuszczono na wolność.

BERLIN, (Pat). — Według wiadomości, nadeszłych do godziny 5-ej po południu do Berlina, wybory w kraju miały naogół przebieg spokojny. Udział wyborców w okręgach wschodnich zdaje się być naogół słabszym, niż w krajach zachodnich. W Nadrenji i w Westfalji ilość głosujących obliczają na 50 do 75 proc. uprawnionych do głosowania. W Saksonji przebieg wyborów był spokojny, jedynie w sobotę w miasteczku Glauhau doszło do krwawego starcia między pochodem socjalistycznym a grupą komunistycznych czerwono-gwardzistów, przyczem jeden z czerwono-gwardzistów zastylęto na radnego socjalistycznego Parisa.

Kto został wybrany?

BERLIN, 21.V. (Pat). Na zasadzie dotychczasowych informacji stwierdzić można, że socjaliści

stali a zarazem wielbiciela Bismarka. Takich typów jest tam legion. Śmiało też powiedzieć można, że pośród socjalistów niemieckich niema ani jednego, który by serdecznie nie bolal nad utratą Pomorza, Poznania, Śląska jako też Alzacji i Lotaryngli, któryby traktatu Wersalskiego nie uważał za „zbrodnię” popełnioną nad narodem niemieckim i który by nie uważał odzyskania „wydartych” Niemcom ziem za cel najszczytniejszy.

Różnica na tem polega, że socjaliści innymi drogami zdążyć będą do tego celu, niż te drogi, które zalecają nacjonalści. Taktyka socjalistów niemieckich ma jedną niebezpieczną cechę — usypia przeciwnika... a nam zasypiać nie wolno.

przeprowadzili do Reichstagu wszystkich swoich kandydatów przywódców w okręgach. Premier pruski Brauns, były pruski minister spraw wewnętrznych Severing i prezydent dawnego Reichstagu Loebe zostali w okręgach wybrani. Z posłów ministrów niemiecko-narodowych przeszedł minister spraw wewnętrznych Keudel w okręgu Frankfurtu nad Odrą, minister sprawiedliwości Hergt na Dolnym Śląsku, minister rolnictwa Schiele w Magdeburgu, hr. Westarp w Poczdamie. Dalej wszedł również do parlamentu znany wydawca, właściciel „Lokal Anzeiger” i całego konserwu dzienników oraz największej wytwórni filmowej niemieckiej Hugenberg. Stronnictwo centrowe przeprowadziło kanclerza Marxa, ministra pracy i opieki społecznej Brauna, ministra finansów Koehlera, przewodniczącego chrześcijańskiego związku górników Wilbuscha oraz przywódców chrześcijańskich zw. zawodowych Stegerwolda i Joesa. W okręgu kolonialnym przeszedł również przewodniczący delegacji niemieckiej do rokowań z Polską dr. Hermes. Niemiecka partja ludowa przeprowadziła między innymi swego przewodniczącego p. Scholtza oraz ministra gospodarki Curtiusa, który wybrany został w Badenji. Demokraci przeprowadzili przewodniczącego stronnictwa Kochea, byłego ministra spraw wewnętrznych Kuelzta i byłego ministra finansów Reinholza.

Mniejszości narodowe nie otrzymały mandatów.

BERLIN, 21.V. (Pat). Mniejszości narodowe nie otrzymały ani jednego mandatu do sejmiku pruskiego, tem samem Polacy stracili oba dotychczas posiadane mandaty. Według dotychczasowych obliczeń lista polskiej partji ludowej zdobyła przy wyborach do sejmiku pruskiego 56 834 głosy, z tego w okręgu opolskim 34 231, w okręgu wrocławskim — 226 gl., na pograniczu t. j. w okręgu Frankfurtu nad Odrą 3 361 gl., dalej Pomorze dało przeszło 1 000 gl., Prusy Wschodnie — 4 710, Westfalja — 9 026 gl., Hanower — 380 gl., Nadrenja 3 909 gl. Głosów mazurskich w Prusach Wschodnich było 365, litewskich 108, duńczyków w Szleswigu Holsztynie głosowało 2 756.

stali a zarazem wielbiciela Bismarka. Takich typów jest tam legion. Śmiało też powiedzieć można, że pośród socjalistów niemieckich niema ani jednego, który by serdecznie nie bolal nad utratą Pomorza, Poznania, Śląska jako też Alzacji i Lotaryngli, któryby traktatu Wersalskiego nie uważał za „zbrodnię” popełnioną nad narodem niemieckim i który by nie uważał odzyskania „wydartych” Niemcom ziem za cel najszczytniejszy.

Różnica na tem polega, że socjaliści innymi drogami zdążyć będą do tego celu, niż te drogi, które zalecają nacjonalści. Taktyka socjalistów niemieckich ma jedną niebezpieczną cechę — usypia przeciwnika... a nam zasypiać nie wolno.

Liczba głosów serbsko-łużyckich nie jest jeszcze znana.

Ponieważ w głównym okręgu wyborczym polskim tj. na Śląsku Opolskim liczba głosów polskich nie dosięgła sumy 40 000 potrzebnej dla uzyskania jednego posła do sejmiku pruskiego, mniejszość polska na Górnym Śląsku nie otrzymała posła z okręgu.

Ponieważ zaś do uzyskania mandatu z listy państwowej potrzebne jest uzyskanie przynajmniej jednego posła z okręgu, przeto Polacy tracą dotychczasowe swe 2 mandaty, chociaż ogólna liczba głosów oddanych w całym Prusach wystarczyłoby całkowicie na otrzymanie jednego mandatu.

Wynik wyborów do Sejmu Pruskiego.

BERLIN, 21.V. (Pat). Jednocześnie z wyborami do parlamentu Rzeszy odbywały się wybory do Sejmu pruskiego i kilku innych sejmów związkowych. W wyborach do sejmiku pruskiego obliczenia dokonano z opóźnieniem, gdyż przez wprowadzenie specjalnych kartek dla kobiet obliczenia te były bardziej skomplikowane.

Na 23 okręgi wyborcze do sejmiku pruskiego obliczono głosy w 22 ch okręgach. Ogólna ilość głosów — 16 142 827. Z tego uzyskał socjaliści 4 553 618 otrzymując 114 mandatów, a więc zachowując dotychczasowy stan posiadania. Niemiecko-narodowi otrzymali 2 695 737 gl. uzyskując około 67 mandatów zamiast posiadanych dotychczas 109. W ten sposób niemiecko - narodowi utracili 42 mandaty czyli 40 proc. Centrum otrzymało 2 348 364 głosy, czyli około 59 mand. zamiast posiadanych poprzednio 81. Niemiecka partja ludowa otrzymała 1 480 601 głosów czyli około 37 mandatów zamiast dotychczasowych 45. Komunistki otrzymali

Wielka uroczystość rolnicza w Pradze.

Manifestacja jakiej Praga jeszcze nigdy nie widziała — Czwierć miliona rolników na ulicach Pragi. — Kwiaty polne na brukach stołich. — 110000 uczestników pochodu na cześć jedności i dziesięciolecia samodzielności republiki czechosłowackiej. — Położenie kamienia węgielnego pod budowę pomnika państwowości czechosłowackiej.

Praga w maju. „Manifestacja, jakiej Praga jeszcze nie widziała”, — temi słowy charakteryzuje znaczenie obecnych uroczystości rolniczych w Pradze cała prasa czechosłowacka bez różnicy zbarwienia politycznego. Ten tylko, kto widział wspaniałe złoże sokółki czechosłowackich, kto brał w nich udział i przeżywał podniosłe ich nastroje, — ten tylko może przedstawić sobie charakter potężnej manifestacji rolników czechosłowackich, manifestacji, która pod względem swych rozmiarów i efektu zewnętrznego zaćmiła wszystkie manifestacje, uroczystości sokólskich nie wylaczając, jakie dotychczas w Pradze miały miejsce. Starczy powiedzieć, że przez kilka dni do Pragi prawie bez przerwy przyjeżdżali z całego państwa specjalne pociągi, przywoząc do stolicy Czechosłowacji nieprzebrane rzesze uczestników manifestacji, że do Złotej Pragi zjechały liczne delegacje rolników z państw obcych, przedewszystkiem oczywiście z państw słowiańskich. A jeśli dodamy do tego, że wszyscy prawie uczestnicy manifestacji, zarówno Czechosłowacy, jak i goście zagraniczni, przyjechali na kongres w malowniczych strojach ludowych, to zrozumieć, jak piękny był obraz uroczystości, i jak potężny wywarł on na obecnych w Pradze przedstawicielach państw obcych wrażenie. Przyglądając się manifestacji ze specjalnie ku temu wybudowanej trybuny honorowi goście zagraniczni zachwyceni byli karnością mas chłopskich, defilujących z wiarciem szeregami w pochodzie, trwającym z górą cztery godziny. Wśród gości, zasiadających na trybunie honorowej, znajdowali się przedstawiciele wszystkich poselstw praskich oraz liczni delegaci zagranicznych organizacji rolniczych, jak to Polacy, Bułgarzy, Jugosłowianie, Rumuni, Francuzi, Włosi, Niemcy itp.

Ludność Pragi dosłownie wypełniła ulice stolicy, któremi posuwał się imponujący pochód włościan, okna i balkony, przybrane zielenią i sztandarami narodowymi, gineły w mrowiu głów ludzkich, wszędzie rozlegały się gromkie okrzyki na cześć wielkich manifestantów. W dniach uroczystości agrarnych było w Pradze ogółem 250.000 chłopów, a w potężnym pochodzie manifestacyjnym wzięło udział 110.000 osób. „Pele kwiaty” wyrosły na bruku ulicy i na gładkiej powierzchni asfaltu, — tak można by było najlepiej okre-

ślić zewnętrzne wrażenie pochodu chłopskiego, — tyle piękna, tyle malowniczości było w barwnych strojach manifestantów, tyle kwiecia i zieleni w rękach nadobnych wieśniaczków... Na czele pochodu jechało 2500 jeźdźców, — t. zw. „jazdy chłopskiej”, za nimi kroczył w pełnym składzie komitet wykonawczy czechosłowackiej partji agrarnej z ministrami — agrarjuszami na czele, dalej szli przedstawiciele rolników zagranicznych w strojach narodowych. Barwne plakaty Czechów i Słowaków pełne były wyrazów hołdu dla prezydenta Masaryka i premiera Swehila, jako też hasel, podkreślających znaczenie rolnictwa dla całego państwa. Niektóre z tych hasel były jaskrawym przeciwstawieniem do hasel socjalistycznych, np.: 16 godzin pracy, jeśli tego wymaga dobro kraju”.

„Rolnik żywi cały świat”. „Nie chcemy przywieleń, — żądamy tylko swych praw”. „Chcemy porządku i pokoju w państwie”. „Domagamy się zlikwidowania wszystkich organizacji antypaństwowych”.

Po pochodzie odbyło się w różnych dzielnicach miasta 7 wielkich wieców, na których przemawiali najwybitniejsi przedstawiciele czechosłowackiego ruchu ludowego. Główny wiec odbył się na placu przed zamkiem hradyńskim, gdzie miała miejsce uroczystość położenia kamienia węgielnego pod budowę pomnika pierwszego księcia czeskiego, Przemysława, który, jak mówi legenda, wprost od piługa powołany został na tron czeski. Pomnik ten symbolizować będzie tradycję czechosłowackiej państwowości, trwającą już lat tysiąc.

Cechą charakterystyczną uroczystości rolniczych, które odbyły się w Pradze dnia 17-go maja, była nie tylko ich okazałość zewnętrzna, nie tylko ich znaczenie jubileuszowe, lecz przedewszystkiem jej charakter ogólnopaństwowy i narodowy. Dnia 17-go maja przemówiła w Pradze wiec czechosłowacka, która w całej pełni zdobyła sobie serca ludności miejskiej. A przysięga wierności idei państwowości czechosłowackiej, złożona w uroczysty sposób przez przedstawicieli czechosłowackiego rolnictwa, była pięknym uzupełnieniem i spotęgowaniem znaczenia uroczystości praskich.

BUDŻET MIASTA WILNA pod skądaniem władz nadzerczych.

Urząd Wojewódzki (Wydział Samorządowy) zatwierdził preliminarz budżetowy m. Wilna na 1928/9 r. jak to już donosiliśmy. Jednakże poczynione uwagi przez Urząd Wojewódzki, pogłębiają tyl-

2.016.907 głosów czyli 50 mandatów zamiast dotychczasowych 43, Demokraci otrzymali 650 430 głosów czyli 19 mandatów zamiast dotychczasowych 27. Związek Lenina otrzymał 44.811 głosów — bez mandatu. Partja gospodarcza otrzymała 962.301 gl. 19 mandatów zamiast dotychczasowych 11, Hitlerowcy otrzymali 419.889 gl. czyli 10 mandatów zamiast posiadanych dotychczas 11. Niemiecka partja hanowerska otrzymała 166.869 głosów mandatów 4.

W okręgu dolnej Bawarii i górnego Palatynatu w którym kandydował min. Stresemann, lista niemieckiej partji ludowej uzyskała o 700 głosów więcej niż przy wyborach poprzednich uzyskując 7.653 głosów. Mimo to min. Stresemann przepała w okręgu i wejście do sejmiku z listy państwowej. Przeszedł kontrkandydat min. Stresemanna gubernator Afryki niemieckiej w czasach przedwojennych i wojennych gen. Letzow-Forbeck nacjonalista niemiecki.

Prasa o wyniku wyborów.

BERLIN, 21.V. (Pat). Cała prasa stołeczna w dłuższych artykułach omawia wyniki wyborów. Większość dzienników w mniej więcej zdecydowanej formie liczy się z możliwością utworzenia wielkiej koalicji pod przewodnictwem socjalistów. „Lokal Anzeiger” otwarcie przyznaje, że strata niemiecko-narodowych przewidyującą nawet najbardziej pesymistyczne przewidywania. Berliner Tageblatt wyraża przekonanie, że wobec wyników głosowania obecny gabinet Rzeszy podał się do dymisji już w ciągu dnia jutrzejszego. W końcu tygodnia prawdopodobnie przybędą do Berlina przywódcy wszystkich stronnictw. Podjęcia jednak rokowań o utworzenie nowego gabinetu i nowej koalicji spodziewać się można — zdaniem Berl. Tagb. — dopiero po Zielonych Świętach.

„Jednocześnie dla ustalenia stanu czynnego majątku miejskiego (co posiada znaczenie również dla wszelkich operacji kredytowych), poleca się jak najspieszniejsze zebranie i przygotowanie materiałów odnośnie stanu majątkowego miasta i jego szacunku”. „Stan zadłużenia miasta jest nieporządkowany. Budżety lat ostatnich wykazują pozycję dłużną natury niewłaściwej i nieodpowiedniej dla miasta Wielkiego. Kredyty miasta są wypadkowi, co jedynie dla przeszłości może być usprawiedliwione; obecnie jednak miasto powinno posiadać plan przemysłowy zamierzonych operacji kredytowych i odpowiednio do tego prowadzić jednolitą politykę kredytową. Potrzeba pilniejszego rzędu jest tutaj uregulowanie najrychlejsze drugiej obligacyjnej pożyczki na budowę wodociągów i kanalizacji z 1912 r., która stanowi jądro zadłużenia miejskiego. Bez zatwierdzenia tej sprawy nie uda się przygotować i uzyskać korzystnego kredytu zagranicznego, a przecież o takim tylko kredytorze może być mowa przy obecnym trudnym stanie krajowego rynku kredytowego. Powyższa okoliczność przedstawia i aktualną wagę budżetową, ponieważ prelinimowany na zaspokojenie omawianego długu kredyt poważaj 594.000 zł. na rok 1928/29 nie posiada cech pewności i dotyka niekorzystnie kwestji równowagi budżetu miejskiego.

„Miasto niema” katastrof drogowego, niema ustalonej sieci dróg publicznych, wreszcie nie są należyte daty o kalkulacji używalności ich bruków.

„Jakkolwiek preliminarz miasta na rok 1928/29 przewiduje kredyt 82.300 zł. na pomiary i plany gminy, to jednak uznaje się, że kredyty są zbyt szcuple i że prace w tej dziedzinie są zbyt powolne. Tymczasem jak wiadomo dawny — dotychczasowy plan regulacyjny miasta ogarnia tylko drobną część obecnej powierzchni gminy, nadto jest nie odpowiedni i przez fachowe organa zdyskwalifikowany, a bez pomiarów miasta niepodobna jest prowadzić gospodarki w najistotniejszych jej działach.

„Koszty leczenia nie pokrywają utrzymania szpitali. Należy przeprowadzić utworzenie związku celowego w dziedzinie szpitalnictwa, co w znacznym stopniu usunie finansowe gospodarki szpitalnictwa miejskiego. Ujęcie rachunkowe administracji ogólnej przeprowadzone jest zupełnie wadliwie, gdyż nie daje jasnego obrazu o stanie i dochodowości poszczególnych działów. Wytyka to Urząd Wojewódzki:

„Przepisy budżetowania komunalnego miały na myśli przy podziale budżetów na grupy administracji i przedsiębiorstw odbicie stanu, który przedewszystkiem przy merytorycznym gospodarowaniu ma być przestrzegany. Tymczasem eksploatacja najpoważniejszych przedsiębiorstw miejskich: elektrowni, wodociągów i kanalizacji również i rzeźni miejskiej jest zbyt mocno powiązana niekiedy wprost zespólna z grupą administracji miejskiej. W tym wypadku wyodrębnienie grupy przedsiębiorstw miejskich stało się rzeczą formalną — zewnętrzną i nie pociągnęło głębszych korzeni w samą gospodarkę przedsiębiorstw; jest to z oczywistą stratą dla istoty gospodarki prywatno-prawnej gminy, która w tym wypadku obejmuje przedsiębiorstwa miejskie. W ten sposób krepuje się samodzielność i inicjatywę przedsiębiorstw miejskich, traci na tem sprężystość gospodarki przedsiębiorczej, kierownictwo przedsiębiorstw nie jest racjonalnie zaangażowane, w wynikach eksploatacji również osłabia się odpowiedzialność tego kierownictwa z tytułu gospodarki przedsiębiorstw. Należy więc najrychlejszo opracować statuty organizacyjne dla wszystkich przedsiębiorstw miejskich (na

ludności i 10 milionach wydatków i dochodów, nie może prowadzić gospodarki swej bez budżetu, tej busoli dla utrzymania równowagi. Jednakże poczynione uwagi przez Urząd Wojewódzki, pogłębiają tyl-

ludności i 10 milionach wydatków i dochodów, nie może prowadzić gospodarki swej bez budżetu, tej busoli dla utrzymania równowagi. Jednakże poczynione uwagi przez Urząd Wojewódzki, pogłębiają tyl-

ko zarzuty czynione przez przedstawicieli „Kola Narodowego” w Radzie Miejskiej, jak również to, cośmy pisali na szpaltach „Dzien. Wileńsk.” Budżet jest nierealny! Budżet oparty jest na pozycjach fikcyjnych, które nigdy nie będą osiągnięte. Pezatem gospodarka miejska nie liczy się z wymogami i przepisami istniejących ustaw. Urząd Wojewódzki pisze: „Dochođ do majątku ziemskiego, jak również z domów, w zestawieniu z kapitałem reprezentującym te obiekty, jest albo minimalny, albo żaden. Należy więc przyjąć pod uwagę trudności kredytowe z jednej strony, z drugiej zaś wysokie oprocentowanie kredytu, wyżsży się tych majątków ziemskich, które nie są potrzebne dla celów roz-budowy miasta, jak również tych domów, które nie odpowiadają potrzebom własnym gospodarstwa gminnego i kapitał osiągnięty z tej sprzedaży, włożyć w instytucje (przedsiębiorstwa rentujące się) zwłaszcza o charakterze użyteczności publicznej, a w szczególności rzeźni, która w warunkach obecných funkcjonować nie może i winna być z punktu widzenia sanitarno-weterynaryjnego zamknięta niezwłocznie”. „Jednocześnie dla ustalenia stanu czynnego majątku miejskiego (co posiada znaczenie również dla wszelkich operacji kredytowych), poleca się jak najspieszniejsze zebranie i przygotowanie materiałów odnośnie stanu majątkowego miasta i jego szacunku”. „Stan zadłużenia miasta jest nieporządkowany. Budżety lat ostatnich wykazują pozycję dłużną natury niewłaściwej i nieodpowiedniej dla miasta Wielkiego. Kredyty miasta są wypadkowi, co jedynie dla przeszłości może być usprawiedliwione; obecnie jednak miasto powinno posiadać plan przemysłowy zamierzonych operacji kredytowych i odpowiednio do tego prowadzić jednolitą politykę kredytową. Potrzeba pilniejszego rzędu jest tutaj uregulowanie najrychlejsze drugiej obligacyjnej pożyczki na budowę wodociągów i kanalizacji z 1912 r., która stanowi jądro zadłużenia miejskiego. Bez zatwierdzenia tej sprawy nie uda się przygotować i uzyskać korzystnego kredytu zagranicznego, a przecież o takim tylko kredytorze może być mowa przy obecnym trudnym stanie krajowego rynku kredytowego. Powyższa okoliczność przedstawia i aktualną wagę budżetową, ponieważ prelinimowany na zaspokojenie omawianego długu kredyt poważaj 594.000 zł. na rok 1928/29 nie posiada cech pewności i dotyka niekorzystnie kwestji równowagi budżetu miejskiego.

Wzór innych wielkich miast polskich, któreby właściwie rozstrzygnęły ustosunkowanie organów administracji gminnej do kierownictwa przedsiębiorstw, ustaleń należyty własny zakres działania dla administracji przedsiębiorstw, regulowały odrębnie od pracowników administracji sprawy zabezpieczenia pracowników przed niebezpieczeństwami, rozstrzygały i fiksowały fundusze eksploatacyjne, renowacyjne i inwestycyjne, określały normalnie stosunek efektów i inwestycyjny, określały normalnie stosunek efektów eksploatacyjnych z przedsiębiorstw do ogólnego budżetu administracji. Przechodząc do poszczególnych pozycji budżetowych napotykamy w uwagach „Urzędu Wojew.” mnóstwo bardzo poważnych zarzutów, że pominiemy drobniejsze czysto formalne. A więc:

„Wysoko rachunek jest zestawienie w budżecie zwyczajnym Rzeźni miejskiej, przedsiębiorstwa wykonującej funkcje o charakterze niewątpliwie użyteczności publicznej, ogólnej sumy wydatków 203.281 zł. z ogólną sumą dochodów 358.090 zł. przy umiarowanych zresztą taryfach opłat reżimownych i weterynaryjnych. Stąd pozostaje nieproporcjonalny zysk czysty 164.729 zł. Zysk ten nabiera charakteru niewłaściwego przy gospodarowaniu w tej dziedzinie skoro się przyjmiemy pod uwagę, że stan urządzeń reżimowych wymaga zasadniczej zmiany w kierunku stopniowego przynajmniej inwestowania kapitału na zbudowanie etapami należycie kompleksu pawilonów i należycie urządzeń reżimowych. Dlatego zaleca się Magistratowi przedsięwzięcie w trybie przyspieszonym:

a) nawiązania pertraktacji z prywatnymi przedsiębiorstwami, któreby, przy udzieleniu ze strony gminy na odpowiednich warunkach koncesji, sami inwestowali swój kapitał na te cele,

albo b) dopomożenia do budowy pomniejszych pawilonów i urządzeń reżimowych przez samą gminę, a to w drodze przeznaczania przeznaczonej części zysków czystych z rzeźni na będące w moim celu.

„Spotęgowanie fiskalizacji obszarów się przy eksploatacji elektrowni miejskiej. Oporując nawet datami wyjętemi z pomniejszającego zysk preliminarza elektrowni na r. 1928/29 w zastawieniu gminy i wówczas zysk czysty elektrowni dosięga 34%, sumy dochodów zwyczajnych. Okazuje się przytem, że z pośród stanowiących własność gminy elektrowni miejskich miast Polski opłata za energię elektryczną w Wilnie jest najwyższą.”

Jako mały przyczynek do tej drożyzny światła elektrycznego, znajdujemy w innym miejscu taką uwagę do budżetu:

„Kwota 250.000 zł. z dopłat na energię elektryczną na pomoc bezrobotnym skreśliła się i przerosła do dochodów przedsiębiorstwa elektrowni, co się przyczyni do zwiększenia dochodów elektrowni o 250.000 zł.”

Inaczej mówiąc, pod pretekstem „pomocy bezrobotnym” Magistrat ściągają z abonentów czwartej miliona złotych na bezrobotnych, którzy tego nie widzą, a pieniądze idą na latanie dziur wadliwej gospodarki. I to nie jest frazesem. Urząd Wojew. wyraźnie to podkreśla w swoich uwagach, czy to przy asygnowaniu „5.000 zł. na koszt wydelegowania lekarza dla studjów prac w poradni zawodowej”, czy przy ustanawianiu niepomiernie wysokiego etatu architekta miejskiego i t. p. Zakończymy niniejszą pracę jeszcze jednym wyciągiem z uwag „Urzędu Wojew.”:

„Przewidziane wpływy zaległych opłat za ubiegłe lata za wodę w kwocie 102.500 zł. oraz za kanalizację w kwocie 125.000 zł. budzą wątpliwość co do możliwości całkowitego ściągnięcia tych sum. Również ta sama okoliczność zachodzi co do par. 49 budżetu administracyjnego w dziale VI w odniesieniu do kwoty 400.000 zł. jako zaległości za leczenie od gmin obcych, zwłaszcza o ile się przyjmie pod uwagę, że gminy Województwa Wilńskiego, które są najpoważniejszymi dłużnikami miasta w tym względzie wstawily do swoich budżetów na ten cel zaledwie 295.862 zł. włączając w tę sumę zaległe opłaty jak również bieżące koszty leczenia we wszystkich szpitalach.

„Mimo niepewnej rzeczywistości wspomnianych wpływów nie przeprowadza się narazie odpowiednich dla zrównowżenia budżetu (skreślenia kredytów. Jednak w tolu wykonania budżetu ma być zachowane następujące postępowanie: Z pośród przewidzianych w całokształcie budżetu wydatków nadzwyczajnych oraz tych wydatków zwyczajnych, które nie wynikają z obowiązków ustawowych gminy, należy wybrać w wysokości równoważnej sumę wpływów wątpliwych kredyty na potrzeby mniej istotne dla całokształtu gospodarki gminnej i uzależnić ich realizację od osiągnięcia pomienionych wpływów wątpliwych.

Władze polskie zabroniły spławu drzewa polską stroną Niemna.

W dniach ostatnich z polecenia odnośnych władz wydelegowana specjalna komisja na pogranicze polsko-litewskie w rejonie Druskiemki odbyła konferencję z odnośnymi czynnikami litewskimi w sprawie spławu drzewa litewskiego na rzecze Niemnie. W wyniku konferencji władze pol-

skie postanowiły, iż do czasu uregulowania rokowań wzmiankowane jest spławianie drzewa na Niemnie stroną polską. W związku z tem w dniu wczorajszym władze pograniczne zatrzymały na rzece Niemnie i Moreczanice 5 tratw drzewa. (S)

Hurtownia na tyle intensywnie się rozwija, że już obecnie pokryć może zaledwie 30 proc. zapotrzebowania, zamówienia zaś idą nie tylko z terenu m. Wilna, lecz z prowincji, a nawet z zagranicy. Przed paru dniami nadeszło większe zamówienie od polsko-francuskiej firmy eksportowo-importhowej w Pryzrytu T. Wroczyński, M. van Hauvel et C. le. Pryzryt żąda szynki, salami i kiełbas litewskich. To też własna pracownia, pozostająca pod fachowym kierownictwem p. Kazimierza Bartoszewicza, pracuje całą parą.

Omali nie katastrofa. W dniu 17 bm. o g. 17 m. 50 auto straży ogniowej na rogu ul. Mickiewicza i 3 Maja najechało na wóz cięgiarowy naledowany żelazem, który przewoził się i przewozić budkę z papierosami razem ze znajdującą się w niej Janina Kort, która w tej budce sprzedawała papierosy. Kort żądać ebrazeń cielesnych nie odmieszła.

Uratowana topielica. W dniu 17 bm. o g. 11 m. 50 około przystanku statków przy ul. Kościuszki rzuciła się do wody J. P. lat 44, mieszkanka m. ka. lwiej pow. Lidzkiego. Desperackie uratował Kazimierz Olszewski ul. Orzeszkowej 7. Przynajmniej usiłowanie samobójstwa — rostrój nerwowo. Pogotowie ratunkowe przewiozło J. P. do szpitala żydowskiego, w stanie niezagrażającym życiu.

KRONIKA.
Wyjazd eksperta na konferencję polsko-litewską do Berlina.

W związku z konferencją polsko-litewską w Berlinie, w dniu onegdajszym z ramienia Wileńskiej Dyrekcji Cel wyjechał przez

teję dyrekcji, dr. Stanisław Lewakowski, który weźmie udział w konferencji w charakterze opiniodawczym. (S)

Sprawy białoruskie.

— **Białorusizacja seminarjum prawosławne.** „Litro” donosi, że w następnym roku szkolnym w seminarjum prawosławne w Wilnie ilość godzin języka białoruskiego zwiększona będzie do czterech tygodniowo.

— **Zabiegi białorusinów.** Białorusini wileńscy postanowili rozpocząć energiczne zabiegi w celu utworzenia w Wilnie Samodzielnej Białoruskiej Metropolitalnej Kurji Prawosławnej. Sprawą tą zająć się mają posłowie białoruscy. (S)

Sprawy żydowskie.

— **Zjazd przedstawicieli żyd. zw. ziemleńskich.** W dniach 27 i 28 b. m. odbędzie się w Wilnie zjazd przedstawicieli żydowskiego związku ziemleńskich z całego województwa wileńskiego. Na zjeździe zostaną poruszone sprawy wyborcze do gminy żydowskiej, oraz sprawy podatkowe ściągane przez władze skarbowe. (S)

Sądy.

— **Zmiany w sądownictwie.** Ostatnio w składzie personalnym Sądów Wileńskich zaszły pewne zmiany, a mianowicie: podprokurator Sądu Okręgowego w Wilnie p. Stanisław Buzycki oraz Sędzia Pokoju w Wilnie p. Wincenty Urniaż mianowani zostali sędziami Sądu Okręgowego w Wilnie; podprokurator Sądu Okręgowego w Grodnie p. Rutkiewicz przeniesiony został na takież stanowisko do Okręgu Wileńskiego.

— **Echa rewizji w mieszkaniu komendantki „Strzelca.”** Dnia 4 czerwca r. b. w Wileńskim Sądzie Okręgowym odbędzie się rozprawa sądowa przeciwko czasopismom: „Kurjer Wileński”, „Express Wileński”, „Sielanica Niwa” i „Caj” za podanie, według oświadczenia władz, szczegółów niezgodnych z prawdą, o rewizji w mieszkaniu p. Olejniczakowskiej. Powyższe czasopisma oskarżone są z art. 1. Rozporządzenia prasowego Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej. (K)

Dobroczynność.

— **Komitet „Chleb Dzieciom.”** podaje do wiadomości, iż w ciągu czwartego roku istnienia zbiórki miesięczne dziesiątki dochodu 13.444 zł. 99 gr. różne inne—2.721 zł. 31 gr. razem dochodu 16.166 zł. 30 gr.; pozostałość z dnia 1 marca 1927 r. wyniosła 1.664 zł. 88 gr. czyli przychód ogółem stanowią 17.831 zł. 18 gr.

Rozdano schroniskom wileńskim 13.845 zł. na administrację wydano 2.261 zł. 58 gr. razem rozchodu 16.106 zł. 58 gr. Pozostałość na dzień 1 marca 1928 r. 1.724 zł. 60 gr.

— **Rezultat Kwisty.** W dn. 13 go maja odbyła się Kwista na Źródło Pracy. Zebrano 646 zł. 87 gr., wydatki wyniosły 8 zł. 90 gr. netto 637 zł. 97 gr.

Kronika policyjna.

— **Ku wadze odnośnych władz.** W dniu wczorajszym przechodzącą ulicą Węglową E. Iwanowska zam. Węglowa 14, spadająca z dachu cegła uderzyła w głowę Iwanowskiej, w stanie ciężkim odwieziona do szpitala żydowskiego.

— **Systematyczna kradzież radioprzętu.** Mieczysław Gniadkowski, kier. firmy radiowej „Ognio” zameldował o systematycznej kradzieży z tej firmy rozmaitych sprzętów i aparatów radiowych, wrt. 600 zł. Przeprowadzone dochodzenie ustaliło, że kradzieży dokonywał Wilhelm Uszyło, u którego część sprzętów radiowych „czalono. Sprawę kradzieży zatrzymano.

— **PKożana przez psa** W dniu 19 bm. pies Mojżesz Nitro, Niemecka 17, pokąsał Zofię Maculewicz, lat 8, zam. tamże. Zachodzi przepuszczenie, iż pies był nieskibny.

— **Niebezpieczny przesynek dla ruchu kołowego.** W dniu 20 bm. o g. 22 autobus Nr. 14376 prowadzony przez Władysława Łuckiewicza przy zbiegu ul. Dominikańskiej i zaułku Dominikańskiego zderzył się z żoną Kazimierza Ajmacyńskiego Koń leżko został skaleczony w głowę — w autobusie zaś wybita przednia szybka.

— **Podrutki** W dniu 20 bm. na ul. Piaski około Nr 25 zaleziono podrutka p. płci żeńskiej. W dniu 20 bm. w kortarzu domu Nr 2 przy ul. Św. Michałskiej znaleziono podrutka p. płci męskiej przy którym była kartka: „dziecko niechrześciane prosba o nadanie imienia Józefa”. W dniu 20 bm. w koryt żem demu Nr. 8 przy ul. Bernardynskiej znaleziono podrutka p. płci żeńskiej w wieku około 1 miesiąca. We wszystkich wypadkach podrutki oddano do Dzieciątka Jezus.

— **Odmalowanie skradzionej bronii** W dniu 19 bm. w toku dalszych dochodzeń w sprawie kradzieży bronii ze sklepu Zienkiewicza przy ul. Św. Jankowej 9, w składziku na drzewo należącym do Zenobi Szat, ul. Mickiewicza 22, znaleziono całą broń skradzioną w powyższym sklepie, którą ukrył tam osadzony poprzednio w więzieniu Kazimierz Szulkowski.

— **Więźni wybuch granatów.** W dniu 16 bm. Kazimierz Jarison Wilkowiecka 107, lat 11 wracając ze szko-

Sport.

— **Zawody w piłkę nożną.** Zawody piłki nożnej, jakie się odbyły w ub. sobotę pomiędzy A. Z. S. — 1 p. p. Leg. zakończyły się wynikiem remisowym 1:1.

Zawody piłki nożnej które się odbyły w ub. niedzielę pomiędzy W. K. S. Pogoń — Makabi, zakończyły się zwycięstwem Makabi w stosunku 5 na 1 Tak wielką przegraną „Pogoń” zawdzięcza swemu słabemu składowi. Część bowiem graczy „Pogoni” wobec bliskich egzaminów maturalnych nie mogła wziąć udziału w meczu.

Teatr, sztuka i muzyka.

— **TEATR POLSKI (sala „Lutnia”).** Występy Elvy Gistedt. Działając raz ostatni święty wódki „Nitauche”. Jutrzejsza premiera. „Księżniczka Ola-la” oto tytuł jutrzejszej premiery komedii muzycznej Gilberta, w której Elva Gistedt nie jest nierównana. Bardzo dowcipna treść, miła muzyka, mnóstwo w dobrym smaku conceptów i wybornych sytuacji, składają się na całokształt nieprzeciętny w której królowie, jak zwykle obdarzona niepopólitnym wdziękiem, Elva Gistedt Ryżuje tuż kołomedję muzyczną K. Wywicz-Wichrowski, orkiestrę prowadzi p. N. Kochanowski, partnerem E. Gistedt będzie St. Marjański.

POLSKIE RADJO WILNO.

Fala 435 mtr.
Program na wtorek dn. 22 maja 1928 r.
12.00 Transmisja z Warszawy: Sygnal czasu, hejnał z Wieży Mariackiej. 16.15—16.30 Komunikat sportowy. 16.30—16.55 „Eugeniusz Malczewski” odczyt wygl. Stanisław Cywiński. 16.55—17.20 „J. korpus W. P. na Wschodzie” odczyt wygl. Walerjan Charkiewicz. 17.20—17.40 „O alkoholizmie” odczyt wygl. dr. Janina Bortkiewiczówna. 17.45—18.40 Transmisja z Warszawy: Muzyka operowa. 18.45—19.10 Gazetka radiowa. 19.10—19.15 Sygnal czasu i rozmówki. 19.20—22.00 Transmisja z Katowic: „Domek trzech dziewcząt” operetka według Fr. Schuberta. 22.00—22.30 Transmisja z Warszawy: sygnal czasu, komunikaty P. P. T., polityczny, sportowy i inne. 22.30—23.50 Transmisja muzyki tanecznej z Warszawy.

Z ostatniej Srody Literackiej.

Sciany sympatycznego „Ogniska” Akademickiego, goszczące wspólnie z literatami poetę Kleszczyńskiego i Akademickie Koło Muzyczne z Warszawy,—ledwie zmieścić mogły na środku dziełnych gości. Rektor Pigoń jako gospodarz lokalu i prezes Związku literatów, witał serdecznie słowy jak poetę Kleszczyńskiego i Koło Akademików Warszawskich—tak i publiczność Wileńską, liczną przybyłą. Przemówienia powitalne wygłoszeli Akademicy wileńscy, dziękowali za gościnę—Akademicy warszawscy, wreszcie przemówił Kleszczyński nazywając Wilno jedynym miastem w Polsce gdzie nuta sentymentu tak silnie dźwięczy. Poczem odbył się kilka swych utworów, a więc fragment z większej części zaczynający się od słów: „Dwór się dopalał spokojnie. Obraz te pociągł wojennej i nastrojów tłuszczy z wstrząsającym realizmem oddany. Dalej Rok 1920 malujący pochód bolszewików na Warszawę i nasze przeciwstawienie się temu, z pełnym sily zakończeniem „nie damy” — „nie damy”.

Później wiersz satyryczno-komilczny „Tragedja Krempelwicza urzędnika VII klasy”. Dalej wiersz subtelnie-frywolny „Carmagnola”—Sonet i „Książę” nagrodzonego czasu na konkursie literackim. Różnorodność tematów i głębokie ich ujęcie, mówi o bogactwie talentu poety.

Pozatem Akademickie Koło Muzyczne z Warszawy dało kilka pieśni chóralnych, Gaudemus i bardzo ładną piosenkę ludową.

Rozmowy towarzyskie przy stoleczkach z herbata przyozdobionych kwiatami, były miłym zakończeniem jednego z najliczniejszych wierszów literacko-Akademickich. W. Z.

Z sali odczytowej.

Znany uczyony francuski, prof. Sorbony, Bourgeois, zaszczylił Wilno swym przyjazdem i wygłosił w Auli Kolumnowej Uniwersytetu prelekcję na temat nadzwyczaj aktualny: „Polityka królów i polityka narodów”.

Ciele profesorskie prawie w komplecie i licznie zebrana publiczność, oraz młodzież zapelnily salę.

Dzielną wydziału humanistycznego prof. dr. Oko witał w imieniu Uniwersytetu dostojnego gościa dłuższą przemową w języku łacińskim. Prof. A. Pczewski witał od Tow. Historycznego w języku francuskim, podkreślając

wszystkie momenty z przeszłości łączące dwa bratnie narody, czego widomym znakiem tu w Wilnie jest plac Napoleona „tego bohatera legendy polskiej”. W końcu przemowy wyraził prof. Pczewski życzenie, aby ten alianc trwał zawsze.

Znakomity gość w pełnym prostoty przemówieniu dziękował również serdecznie za wyrażone uczucia i przechodząc do tematu prelekcji, mówił wprawo o polityce dyplomacji w monarchiach, żądnych zwzylke władzy. Po wielkiej wojnie, dyplomacje wraz z swą polityką—upadły. Postać Europy zmodyfikošana.

Prelegent mówi o trudności rządzenia ruchomymi masami ludowemi. Mówi o doktrynach demokratycznych z końca XVIII wieku, szukających prawa i równości, do czego monarchowie nie byli przygotowani. Mówi o narodach zdegenerowanych, o zruceniu się jednych na drugie i zwycięstwie nie garmańskiej, ale łacińskiej rasy.

Mówi z wielkim uzaniem o polityce Wilsona i jego doktrynie terytorjalnej „Ameryka dla Amerykanów”. Datyka samookreślenia narodów, ich szacunku wzajemnego dla siebie, swych tradycji i obyczajów. Jako gorący republikanie pozdrawia Polskę i specjalnie Wilno, które odwiedzają się sędziwemu uczonemu długimi oklaskami. W. Z.

Na naszych pograniczach.

Wzmocnienie straży litewskiej. W ciągu ostatnich dni, władze litewskie wydały rozkaz wzmacniający szeregi litewskiej straży granicznej. W pasie przygranicznym 3 kilometrowym niewolno przebywać pod karą więzienia ludzkiem nieposiadającym stałego miejsca pobytu. Właściciele gospodarstw, którzyby przyjęli obcego człowieka podlegającego karze więzienia do 3 miesięcy lub grzywnie do 1000 litów. Ludność polska szczególnie narażona jest na szczykanie ze strony władz, które szczególnia srogo czynią rewizje, celem znalezienia niestojących szpiegów polskich.

Obchód rocznicy litewskiej na pograniczu. Z pogranicza litewskiego donoszą, iż 10 letnia rocznica niepodległości Litwy obchodzona była na pograniczu niesłychanie uroczysto, szczególnie w miejscowościach leżących naprzeciw osiedli, zamieszkałych na terenie Polski przez Litwinów. Obok linii granicznej, naprzeciw takich miejscowości budowano zwykłe bramy trumfiane ozdobione barwami i upstrzone napisami, zawierającymi imperjalistyczne mrzonki o Wilnie i jego zdobyciu. Następnie odbyły się wszędzie parady wojskowe i szaulisów przysposobienia wojskowego, defilady młodzieży szkolnej noszącej transparenty z napisami: „Młodziem nie odda ani pędzi ziemi”, lub młodzież nie spoczęła, aż Wilno nie będzie stolicą Litwy.”

Wizyta żołnierzy bolszewickich we wsł polskiej. Przedwczoraj w rejonie strażnicy Łowczewice (odcinek Kraśne) 2 żołnierze sowieckiej straży granicznej, po wkróceniu na teren Polski, usiłowało nieopozstrzeżenie wpaść do, znajdującej się w pobliżu granicy, osady Worobjówka. Manewr ten jednak nie udał się bolszewikom. Zauważeni w porę, przez mieszkańców osady, bolszewicy zbiegli z powrotem zagranicę. Wobec tak jawnego naruszenia granicy, pograniczne władze polskie, postanowiły interwenjować u pogranicznych władz sowieckich.

Ruch graniczny.

Według danych statystycznych 6 Brygady K. O. P. za ubiegły tydzień za przepustkami i rolkami przekroczyło granicę polsko-litewską około 2000 osób i 3000 żywego inwentarza. (S)

LOTERIA PAŃSTWOWA.

1-szy dzień ciągnięcia. W pierwszym dniu ciągnięcia 1-el klasy 17-el loterii państwowej, główniejsze wygrane padły na numery następujące:

70.000 złotych na Nr. 89106.
15.000 złotych Nr. 145133.
5.000 złotych Nr. 20782.
2.000 złotych Nr. 41118.
1.000 złotych na Nr. 132058.
Po 500 złotych na Nr. Nr. 104728 119904.
Po 400 złotych na Nr. Nr. 822 1171 17693 49918 56036 149821 151814.
Po 300 złotych na Nr. Nr. 1781 3812 10765 32581 45841 48065 54038 62064 77390 99312 99448 136158.
Po 200 złotych na Nr. Nr. 27313 4251 45466 50685 54976 67633 68084 73787 84931 102958 103922 106868 116636 130081 131252 136676 148372 149572.

Giełda Wileńska

z dnia 21 maja 1928 r.
Ruble złote 4,75.
Listy zast. Wil. B. Ziem. 4 1/2 — 70,80, 70,30.
Akcie Wil. B-ku Ziemiak. 173.

OFIARY

złożone w Administracji „Dziennika Wileńskiego”.
Personal nauczycielski Liceum S. S. Benedyktynek zamiast kwiatów na imieniny przelożonej klasztoru składa 26 zł. na letnie kolonie dla niezamożnej uczący się młodzieży.
Na budowę Kościoła Św. Teren w Kamionce E. Cz. 5 zł., A. G. 10 zł.

Z KRAJU.

Kredyty na odbudowę kraju. Ministerstwo Robót Publicznych przekazało za pośrednictwem Banku Państwowego dla województwa wileńskiego 100 tys. zł. na początek przyszłych kredytów na odbudowę...

Zjazd agronomów. W dniu 5 i 6 czerwca odbędzie się w Nowogródku zjazd agronomów z całego województwa. Przy tej okazji Dyrekcja „Targów Południowych” zamierza wejść w kontakt z rolnikami...

Strajk w Białowieży. Przed paru dniami podaliśmy wiadomość o wybuchu strajku pracowników zatrudnionych przy eksploatacji lasów białowieżskich. Aż do chwili obecnej wypracowano jedynie 50 proc....

warcie tak zwanej „umowy zbiorowej”, poręczającej impewno minima przysługujących praw, a więc: nie zwalnianie bez wymówienia, urlopy, angielskie soboty, pomoc lekarska i t. p.

Osztwisto i chciwość ukarane. Przed kilku dniami, we wsi Kopyłówka gm. brastawskiej u niejakiego Wincantego Sirotki spalili się w zagadkowych okolicznościach zabudowania.

prze Sirotkę, który jak sam oświadczył pragnął tylko spalić stary domek, który był zasiekurowany na sumę 800 zł.; jednak „nie-szczęście” chciało, że po domku poszły chlew i stodoła.

Aresztowanie kwestarzy. W okolicy Wasilisek pow. Lidzkiego, władze bezpieczeństwa publicznego aresztowały dwóch podejrzanych osobników. Podczas rewizji osobistej znaleziono przy nich fałszywe dokumenty osobiste, listy składek na rzecz Hromady, pewną ilość pieniędzy w obecnej walucie.

Wybuch granatu. W dniu onegdajszym we wsi Puzkarny koło Okienik zdarzył się niezwykle wypadek eksplozji granatu. W godzinach popołudniowych synowie właścianina Paruzca przyjechali do domu znaleziony, w lesie znacznych rozmiarów granat, który przed okiem ojca ukryli za piecem.

w powietrze i uległ doszczętnemu zburzeniu, a właściciel domu Paruzcy został wyrzucony z domu o 20 kroków doznając ciężkich ran, chłopcy cudem wyszli cało z katastrofy. (s.)

Urządowa Bibliografia Regionalna z dnia 19 maja 1928 r. (Oprac. Uniw. B-ka Publ. w Wilnie). CENNIK artykułów sportowych Składnicy] Sportow[ej] Wileńska Nr. 10. (Wilno 1928. Druk. „Żnicz”) 610 str. (353 x 218). Druk obustronny.

CENNIK Wileńsk[iej] Pomocy] Szkoln[ej]. Wytwórnia Radjotechnicznych. Wilno [1928] Drukarnia „Żnicz”. S: 4 nrb. (225 x 143).

NIERKASICKI: Haucewice albo Babski kolowrotek. Peleska satyra ku rozwadze opiekunów nad Kresami. [Wiersz.] Pińsk 1918. Druk. Wilkowskiej. (Nakładca ks. prałat Bączkowski, w Luninicy. Miejsce wydania w Luninicy.) 8° (159 x 90) S: 14, nrb. 2.

PROGRAM VI. Zjazdu ogólnego Związku Kół Matematycznych, Fizycznych i Astronomicznych Polskiej Młodzieży Akademickiej pod protektorem p. prof. Dr. Władysława Dzwulskiego, opiekuna

Kola Wileńskiego. Wilno 27 — 29 maja 1928 r. (Druk. „Żnicz” w Wilnie) [1928] S: 4 nrb. (249 x 175).

GIEŁDA. WARSZAWA, 21.V. (P.A.T.). Holandia 359,71—360,61—358,81. Londyn 43,54—43,65—43,43. Nowy York 8,90—8,92—8,88. Paryż 35,10—35,19—35,01. Praga 26,415—26,48—26,35. Szwajcaria 171,83—172,26—171,40. Stekholm 239,20—239,80—238,60. Wiedeń 125,42—125,73—125,11. Włochy 46,99—47,11—46,81.

Papiery procentowe: Dolarówka 83,50—83, 5/8, poz. konwersyjna 67,25, konwersyjna kolejowa 62, 10%, kolejowa 104. Listy i oblig. B-ku Gosp. Kraj., Listy B-ku Rolnego 94, Listy zastawne Przemysłu Polskiego 89—90, 4 1/2% w zam. 55,25, 8 1/2% ziemskie 77,75—77,50 w zam. 60,25, 8 1/2% warszawskie 77,75—77,50—78, 8 1/2% m. Kalisza 78, 8 1/2% Łodzi 71,35, 8 1/2% obligacje Polskiego Banku Komunalnego II emisja 81,75, III emisja 93.

ROZMAITOSCI.

Uratowana broda. Opowiadają, że gdy obecny biskup rezydent Algieru, Msgr. Levegerie obejmował swą diecezję, zwrócił uwagę duchowieństwa, by księża, stosując się do zwyczaju na otyńcencie, gołili zarost. Brodaci księża zdumieni się. Najbardziej obrońcą, przelozony, seminarjum duchownego uspokoił kolegow, biorąc na siebie przekonanie zwierzchnika. W kilka dni później towarzyszył biskupowi w objeździe duszpasterskim. W pewnej zapadłej wiosce, ludność tubylcza, niezmiernie oddana seminarzystom, otoczyła duchownych zwartym kołem, a starci plemienia nie szczędili mów powitańnych. — Co oni mówią? — zapytał biskup. Nigdy nie ośmielił się powtórzyć Waszej Ekscelencji. — Ale ja chcę wiedzieć! — Jak mam powiedzieć? Biorą Waszą Ekscelencję za moją żonę, a jeden z nich właśnie rozwodzi się nad urzędem... Biskup nawet nie uśmiechnął się, i począwszy od tego dnia zaczął zapuszczać zarost.

WILEŃSKI KINEMATOGRAF KULTURALNO-ŚWIATOWY Sala Mlejska ul. Ostrobramska 5.

Kino-Teatr „HELIOS” Dziś! 4 gwiazdy ekranu: WERNER KRAUSS, MAGDA SONJA, ERNA MORENA I ANGELLO FERARI w najnowszej swej kreacji p. t. „Zabójczy miłostek” (Za wziętym murem) Potężna tragedia niemej dziewczyny w 12 akt. Nad program: „Przyjazd do Polski Króla Afganistanu Ullaha”. Przyjęcie oraz wszystkie uroczystości.

Kino-Kameralne „Polonia” Dziś dawno oczekiwany arcywspaniały film w 10 aktach ilustrujący awantury miłosne oficerów kawalerji p. t.: „Gniazdo miłostek”. W rolach tytułowych HARRY LIEDTKE, GRETTA LEY I LIVIO PAVENELLI. W obrazie widzimy huszarskie życie arystokracji Wiedeńskiej.

POLSKIE KINO „WANDA” Dziś! Wieczór Humoru, Satyry i Śmiechu Najpopularniejsi komicy świata Pat i Patachon na swoich śmieciach Najnowsza arcyzabawna komedia farsa w 12 akt. Huragany bezustannego śmiechu!

KINO-TEATR „L U X” Dziś! Sensacja! Glorja Swanson w 8 wiel. akt. dramacie serca matczy-nego podług powieści Marji Rinehart Przekleństwo zakazane (Jej kapitan gwardji.) Początek o godzinie 4-ej.

Od dnia 21 do 24 maja 1928 r. włącznie będą wyświetlane filmy: 1) „Wyprawa myśliwska do Abisynji”. Monumentalny film w 7 aktach ilustrujący życie dzikich ludów i dzikich zwierząt Kierownicy wyprawy: Dr. L. Heck i Dr. O. Neuman. Reżyser Ernest Garden. 2) „Tajemnicze głębin morskich” — Wyprawa Dr. Ar. Williamsa, przy udziale niustraszonego nurka Miss Mc. Grath naukowy film w 4 aktach. Nad program: „KLUB KLAMCÓW” komedia w 2 aktach. Orkiestra pod dyrykcją p. Wł. Szczerbickiego. Każda scena od godz. 5 m. 30, Początek seansów o 6. Następną program: „WYSPA GROZY”.

Pat i Patachon na swoich śmieciach Najnowsza arcyzabawna komedia farsa w 12 akt. Huragany bezustannego śmiechu!

Przekleństwo zakazane (Jej kapitan gwardji.) Początek o godzinie 4-ej.

LEKARZE GOTÓWKA

Dr. Leon Ginsberg Choroby weneryczne, skórne. Gł. ul. Wileńska Nr. 3. Tel. 567. Przyjmuje od 8 1/2 — 11 1/2 — 12 — 14 — 18 — 29 W. Z. P. 29

KOBIETA LEKAZ Dr. Jamina Choroby skórne i weneryczne kobiece. Przyjmuje od 4 — 6 pop. Zarzecze 5, m. 2. W. Z. P. 38

Dr. Suszyński Spec. choroby weneryczne, niemocpliwosć, skórne. Przyjm. od 9—12 i 4—7. Ul. Mickiewicza 30. 4592—7 W. Z. P. 1

Dr. Blumowicz Choroby weneryczne syfilis i skórne. Ul. Wielka 21, (Tel. 921) Od 9—11 i 5—8. W. Z. P. 63

Dr. Popilski Choroby skórne i weneryczne. Przyjmuje od godz. 10 do 11 i od 5—7 p.p. W. Póhulanka 2, róg Ławnej. W. Z. P. 1

Dr. Sz. Berensztejn Choroby skórne, weneryczne i moczołpławne. Przyjmuje 9—11 i od 4—8 pop. ul. Mickiewicza 28 — 5. W. Z. P. 39

DOKTOR MEDYCYNY A. Cymbler Choroby weneryczne i skórne. Elektroterapia, słonec górskie. Diatermia. Ul. Mickiewicza 12, róg Tatarskiej 9 — 215 — 7. 546—14

DOKTOR D. Zeldowicz chor. WENERYCZNE MOCZOPLC. SKORNE od 10—1, od 5—8 wiecz. KOBIETA-LEKARZ Dr. ZELDOWICZOWA

AKUSZERKA AKUSZERKA M. LAKNEROWA Przyjmuje od godz. 9 do 7 w. Kasztanowa 7 m. 5. W. Z. P. 69

AKUSZERKA OKUSZKO p o w r ó t c i a i w z n o w i a przycięcia chor. ch. Mostowa 23, m. 6. W. Z. P. 24. 203

Lek. Dentyści Lekarz - dentysta Marja Żobyska-Smoliska Choroby jamy ustnej, Płombowanie i usuwanie zębów bez bólu. Porcelanowe i złote korony. Sztuczne zęby. Wojskowemu, urzędnikom i uczącym się zniżka. Ofiarna 4 m. 5 od 8—12 i 4—7. W. Z. P. 3

Za 1300 dolarów domek-osobniak, składający się z 3-ch pokojów kuchni, z ogródkiem warzywnym, do sprzedania na Zwierzycu, ul. Fabryczna 17. Zgłaszać się tamże między godz. 9—12. 4668-1

Do sprzedania pozostałe z licytacji auto na biegu firmy Mercedes „a 3200 zł., pianino—1900 zł., fortepiano—900 zł., drugi fortepiano—600 zł., maszyna szewska stoperska Singera—175 zł., maszyna Singera gabinetowa 450 zł., gramofon—100 zł., skóry lakierowane, różne obuwie damskie i męskie, palta, podszewka półdzwabna, ubrania, bielizna męska. Lombard Biskupia 12. 1253-1

Na letnisku. — Ależ to bezczelności! Ogłasza pani pokoje po trzy i pięć złotych, a teraz żąda pani osmłu!

— Jaktto, przecież trzy i pięć — to osiem.

Do sprzedania sklep spożywczy w dobrym punkcie przy ul. Mickiewiczkiej. Adres w Administracji „Dz. Wil.” 4670-9

KAMIENIE do sprzedaży. Kancelarja parafjalna na Sołtanizkach. 4672-0

Dom z ogrodem owocowym przy ul. Witebskiej 5, do sprzedania. Pośrednictwo — wykluczone. Komorne roczne — 5 tys. Porozumieć się: ul. Połeska 23, dom kolejowy. 4677-0

Mieszkania z 4-ch pokojów i 3-ch pokojów z kuchnią w nowowbudowanym domu do wynajęcia Konarskiego 1. 4663

Mieszkania z 4-ch pokojów i 3-ch pokojów z kuchnią w nowowbudowanym domu do wynajęcia Konarskiego 1. 4663

Poszuk. pokoju dobrze umebl. (bez łóżka) dla rzadkiego korzystania wieczorami. Pism. oferty proszę kierować do Biura Ogłoszeń S. Juliana, Niemiecka 4, dla A. 437-2

1 lub 2 POKOJE przy 1. int. rodzinnie do wynajęcia, Słonecznastrona wszelkie wygody. Ulica Wilkomierska 11, m. 1. 436

Jeden lub dwa pokoje są do wynajęcia od zaraz. Tatarska 1—18. 5

Dwa pokoje umebl. z wygodami i używalnością kuchni do wynajęcia. Ogładać od 2-ej do 5-ej T. Zana 5 m. 5. 4676-2

A la garçon. Sędzia: „Proszę wprowadzić z galerji tego pana, który nie zajął kapelusza. Ważny (pawra): Proszę pana sądzić tego ten pan jest pania.

Zbiegi pies mieszanzy doberman, pojeżdzany o pokasanie przez psa wskekiego, więc podlegający zniszczeniu. W razie przybłądzenia proszę o loskawe zawiadomienia za wynagrodzeniem pod adresem Letnia 9—2. 4673-0

Fachowiec potrzebuje spólnika z kapitałem 10000 zł. do założenia przedsiębiorstwa w Wilnie, zgłoszenia pismienne do Biura Ogł. S. Juliana, Niemiecka 4. 438-0

OBIRDY w prywatnym domu zdrowe, niedregle, Tatarska 17, m. 3 front. 4675-1

W kole. Konduktor: „le lat ma ten chłopiec? Matka: „Cztery lata”. Konduktor: „Powiedz chłopcu ile masz lat? Chłopiec: „Cztery lata”. Konduktor: „Dobrze, niech jedzie bez biletu, ale mówię pani, że jeśli dalej będzie tak rosł, to wyręcznie z niego albo kłamca, albo obrzym.”

Do wynajęcia letnisko: domek składający się z 4-ch pokojów umeblowanych z kuchnią i werandą (w odległości od miasteczka Niemienicy na 3 min. drogi) nad rzeczką obok sosnowego lasu. Komunikacja z Wilna autobusem. Warunki: ul. Zarzecza Nr. 15 m. 4, od g. 1-ej do 5-ej pop. 1245-1

SPRZEDAŻ kartofli wagonowo i w mniejszych ilościach. O. Kościakowski Gdańska 1 (Bank Ludowy) tel. 8—31. 4603-0

Do sprzedania leśniewa pokojowa, Zamkowa 13—1 od 2 do 4 godz. 4655-0

Do sprzedania „Pillce” w Jast żęblej Górze, położony tuż nad rzecą, pełnym morzem i plażą, w dużym parku świerkowym. Informację udziela Sekretariat „Przyjmuje” Warszawa, Smolna 14, telefon 303—91, codziennie od 1 do 3 oprócz świąt. 63439-0

DRUKARNIA I INTROLIGATORNIA „DZIENNIKA WILEŃSKIEGO” Wilno, ul. Mostowa Nr. 1. Tel. 12-44

Przyjmuje wszelkie roboty w zakresie drukarstwa i introligatorstwa wcha- dzące

MIECZYŚLAW ŻEJMO 1257—20 Wilno, ul. Mickiewicza 24, tel. 161. Długości: 1 mtr., 2 mtr., 3 mtr., 5 mtr., 10 mtr., 20 mtr., 30 mtr., 50 mtr. Stęgła i parczane z drutem brązowym fosforystycznym. Zapasowe taśmy.

UDOSKONALONE MASZyny DO WYROBU: DACHÓWKI CEMENTOWEJ, PUSTAKÓW BETONOWYCH, CEMBROWINY STUDIENNEJ, ŻŁOBÓW, ŚLUPÓW, PLYT, RUR poleca FABRYKA MASZYN Rzewuski i S-ka WARSZAWA ul. Ordynacka 7. Zysk wytwórni betonowej w jednym roku wynosi ok. 5000 do 6000 zł. 4738—14Z. Żądajcie cenników i objaśnień.

Ubrania PODŁUG Wzorów NAJNOWSZYCH na zamówienia i gotowe poleca: L. KULIKOWSKI ul. Ad. Mickiewicza Nr. 33-a. Duży wybór materiałów ostatnich nowości. Wykonanie pierwszorzędne. 417—10

OTRZYMANY ZOSTAŁ 861—10 Duży wybór wiosennych materiałów włókienniczych na damskie letnie suknie oraz materiały bielżalane, pościelowe i t. p. w firmie ANTONI GŁOWIŃSKI, Wileńska 27.

FORTEPIANY, PIANINA, i FISHARMONJE pierwszorzędnych, zagranicznych i krajowych fabryk gwarantowanej jakości. Sprzedaj i wynajęcie. K. Dąbrowska —140 WILNO, ul. Niemiecka 3, m. 6.

„Wileńska Pomoc Szkolna” sp. z ogr. odp Wilno, ul. Wileńska 38. — Telefon Nr. 941. wymienia najtańszej strzykawki: „RECORD” 1,0 2,0 5,0 10,0 ZŁ. 4,30, 4,50, 5,50, 7,— Poleca się wszelkie aparaty lekarskie i laboratoryjne. Wprowadzono dział przyrządów mierniczych. Zwraca się uwagę Sz. Szkołom i Miłośnikom przyrody, że już pora spojrzeć się w przybory wycieczkowe i dla kolekcjonowania. 894—90

Kartofle wczesne „Early-Rose” czystej odmiany, gatunek wyborowy POLECA: 899—10 Zygmunt Nagrodzki Wilno, Zawalna Nr 11 a.

Wydawca Aleksander Zwierzynski. Drukarnia „Dziennika Wileńskiego” Mostowa Nr. 1.

Największa Parowa Farbiarnia i Chemiczna Pralnia A. WOJTKIEWICZ. Wilno, Benifraterska 2. — Wielka 66. Specjalne czyszczenie białych ubrań, dywanów, gobelinów i futer. Farbowanie na najmodniejsze kolory sezonowe. 4591—50

ZGUBY Zgubiono dowód osobisty oraz inne dokumenty wydane na imię Janiny Bekkówny, zam. przy ul. Wróblej 5, uwielżniają ją. 4628-2

Zgubiono Indeks, za Nr. 348, na nazwisko Pukasa Henryka zwrócić Dziekanat Prawa. 4657

LOKALE Lokal przy hotelu Europejskim do wynajęcia. Wiadomość w hotelu. 4631—0

Garaż na taksówkę oraz stażnię na konie do wynajęcia. Zwierzynce, Sokola 16. 4671

KUPNO Bryczkę jednokonną używaną w dobrym stanie kupię. Oferty do Dziennika pod „bryczkę”. Do Administracji: „Dziennik Wileński”. 358—0

D-H. „Bławat Wileński” Wilno, ul. Wileńska 31, tel. 382 poleca wielki wybór towarów wełnianych i bawełnianych na sezon letni. Ceny niskie. PP. Urzędnikom na dogodnych warunkach. 1250—20

Druskieniki. Pensjonat „Orle Gniazdo” Teresy Jundzilli, Peganka 5. Wilno świeżo odremontowane, z ogrodem, z elektrycznością. Pokoje słoneczne z oddzielnymi werandami. Kuchnia wykwinna. Cena wraz z utrzymaniem 10 zł. dziennie. Zgłaszać się: ul. Ofiarna 2, m. 16 albo Druskieniki. 1254—30

PLASZCZE GUMOWE N. GLEZER WYROBY GUMOWE Gdańska 6, tel. 421. —60

2 domy z ogrodem do wydzierżawienia w Nowo-Wilejce przy ul. Wileńskiej Nr 9 nadeje się na restaurację i t. p. o ceni, moż- na sprzedać Dowiedzieć się Wilno ul. Królewska 2, „Sport”. 0—456

WIELKI WYBÓR LINOLEUM POLECA J. WILDSZTEJN WILNO, UL. RUDNICKA 2. 43522

Drukarnia „Dziennika Wileńskiego” Mostowa Nr. 1. Redaktor odpowiedzialny Stanisław Kodzi.